



Κέρκυρα, 15/04/2022
Αριθ. πρωτ.: Οικ. 30683/12883

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡ.
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σαμαρά 13, 491 00 Κέρκυρα
Πληροφορίες: Τιμοθεάτος Σπυρίδων
Τηλέφωνο: 2661 362279
E-mail: dnsi_periv_xor_sched@pin.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
Δ/ση Διοίκησης,
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
Email: gramsylorg@pin.gov.gr

ΚΟΙΝ:

1. Αντιπεριφερειάρχη
Περιβάλλοντος, Ενέργειας
& Χωροταξίας
2. Γενικό Διευθυντή
Υποδομών & Μεταφορών

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027.

Σχετικά: Το με αρ. πρωτ. 28832/12114/12.04.2022 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Π.Ι.Ν με θέμα “Διαβίβαση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027.”

Συνοπτική Περιγραφή του Προγράμματος Μεταφορές 2021-2027

Το Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 αποτελεί το Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού των αρμοδίων Υπουργείων Πολιτικής (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής), με στόχο την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής στον Τομέα των Υποδομών Μεταφορών για την ΠΠ 2021-2027. Οι μεταφορές μπορούν να συμβάλλουν προς το σκοπό αυτό, καθώς ο τομέας αντιπροσωπεύει το 7,2% του Α.Ε.Π., συνεισφέροντας 11,45 δις ευρώ στην εθνική οικονομία (ΕΛΣΤΑΤ, 2019) με διαρκή αυξητική τάση. Στον τομέα δραστηριοποιούνται 58.634 επιχειρήσεις και απασχολούνται 120.000 εργαζόμενοι, δείγμα της σημαντικής συμβολής του στην ευρύτερη ανάπτυξη της χώρας.

Το Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο ΕΣΣΜ με την Περιφερειακή Εξειδίκευσή του και την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο.

Για τον σχεδιασμό του Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 ελήφθησαν υπόψη οι υφιστάμενες ανισότητες, οι ανεπάρκειες της αγοράς, οι επενδυτικές ανάγκες συναρτήσει της χωρητικότητας, της ζήτησης, των κοινωνικοοικονομικών/ περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των χωρικών ζητημάτων των μεταφορών, οι μορφές στήριξης και η συμπληρωματικότητά τους, οι ισχύουσες προκλήσεις, τα διδάγματα που έχουν αντληθεί, καθώς και άλλες στρατηγικές σε ευρωπαϊκό, μακρο-περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Συνοπτικά το Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027 διαρθρώνεται σε 10 Προτεραιότητες, εκ των οποίων οι δύο αφορούν Προτεραιότητες Τεχνικής Βοήθειας και 24 Δράσεις, 7 των οποίων επίσης αφορούν Δράσεις Τεχνικής Βοήθειας:

- Π01: Βιώσιμες Αστικές Μεταφορές- ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
- Π02: Αναπτυξη Υπεραστικού/Προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου-ΕΤΠΑ
- Π03: Ολοκλήρωση/Αναβάθμιση του κεντρικού Σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ -ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
- Π04 Κατασκευή Κρίσιμων ελειπόντων τμημάτων Οδικού Δικτύου ΔΕΔ-Μ
- Π05 Κατασκευή/Αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και Συνδέσεων -Οδική Ασφάλεια-ΕΤΠΑ
- Π06 Πολυτροπικό Δίκτυο Μεταφορών-ΕΤΠΑ
- Π07: Συνδεσιμότητα και Προσβασιμότητα των νησιών
- Π08: Συστήματα Ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας-ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
- και επιπρόσθετα 2 Προτεραιότητες που περιλαμβάνουν δράσεις Τεχνικής βοήθειας
- Π09: Τεχνική Βοήθεια-ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
- Π10: Τεχνική Βοήθεια-ΕΤΠΑ

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι Δράσεις του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτεινόμενες Δράσεις που αντιστοιχούν σε κάθε Προτεραιότητα του Προγράμματος.

Πίνακας 1. Οι προτεινόμενες δράσεις- ανά Προτεραιότητα του Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027

ΣΠ 2	Π01: Βιώσιμες Αστικές Μεταφορές- ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
1.1	Δράση 1.1: Νέες / επεκτάσεις γραμμών Μετρό Αθήνας και Θεσσαλονίκης
1.2	Δράση 1.2: Αναβάθμιση στόλου και τροχαίου υλικού
ΣΠ 3	Π02: Ανάπτυξη Υπεραστικού/Προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου-ΕΤΠΑ
2.1	Δράση 2.1: Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού Σιδηροδρομικού Δικτύου εκτός ΔΕΔ-Μ
2.2	Δράση 2.2: Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού Σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ
ΣΠ 3	Π03: Ολοκλήρωση/Αναβάθμιση του κεντρικού Σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ -ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ
3.1	Δράση 3.1: Ολοκλήρωση σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π
3.2	Δράση 3.2: Εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων σηματοδότησης, τηλεπικοινωνιών και διαχείρισης στο κεντρικό σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ

βάσει του σχετικού Στόχου Πολιτικής.

ΣΠ 3	Π04 Κατασκευή Κρίσιμων ελλειπόντων τμημάτων Οδικού Δικτύου ΔΕΔ-Μ
4.1	Δράση 4.1: Κατασκευή Ελλειπόντων Τμημάτων του αναλυτικού Οδικού ΔΕΔ-Μ
4.2	Δράση 4.2: Κατασκευή Ελλειπόντων Τμημάτων του κεντρικού Οδικού ΔΕΔ-Μ

ΣΠ 3	Π05 Κατασκευή/Αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και Συνδέσεων -Οδική Ασφάλεια-ΕΤΠΑ
5.1	Δράση 5.1: Κατασκευή/Αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ
5.2	Δράση 5.2: Κατασκευή αστικών οδικών συνδέσεων με ΔΕΔ-Μ
5.3	Δράση 5.3: Παρεμβάσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας

ΣΠ 3	Π06 Πολυτροπικό Δίκτυο Μεταφορών-ΕΤΠΑ
6.1	Δράση 6.1: Οδικές συνδέσεις με Λιμένες
6.2	Δράση 6.2: Σιδηροδρομικές συνδέσεις με Λιμένες και Αεροδρόμια

ΣΠ 3	Π07: Συνδεσιμότητα και Προσβασιμότητα των νησιών
7.1	Δράση 7.1:Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών
7.2	Δράση 7.2: Ενίσχυση άγονων ακτοπλοϊκών συνδέσεων

ΣΠ 3	Π08: Συστήματα Ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας-TAMEIO ΣΥΝΟΧΗΣ
8.1	Δράση 8.1: Συστήματα ναυσιπλοΐας
8.2	Δράση 8.2: Συστήματα αεροναυτιλίας

	Π09: Τεχνική Βοήθεια – Ταμείο Συνοχής
9.1	Δράση 9.1: Επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Δικαιούχων του Προγράμματος
9.2	Δράση 9.2: Πληροφόρηση κοινού, φορέων και κοινωνικών εταίρων, και διάχυση καλών πρακτικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των Δικαιούχων του Προγράμματος
9.3	Δράση 9.3: Επάρκεια και Υλικοτεχνική υποστήριξη των Δικαιούχων και λοιπών φορέων που σχετίζονται με το Πρόγραμμα

	Π10: Τεχνική Βοήθεια - ΕΤΠΑ
10.1	Δράση 10.1: Τεχνική και επιστημονική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής
10.2	Δράση 10.2: Υποστήριξη της λειτουργίας της Διαχειριστικής Αρχής

Π10: Τεχνική Βοήθεια - ΕΤΠΑ	
10.3	Δράση 10.3: Πληροφόρηση κοινού, φορέων, κοινωνικών εταίρων, δυνητικών δικαιούχων και διάχυση καλών πρακτικών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής αρχής
10.4	Δράση 10.4: Υποστήριξη λειτουργίας των Επιτελικών Δομών

Η Προτεραιότητα 07 (Π07) αφορά σε παρεμβάσεις διασφάλισης της διασυνδεσιμότητας και της εδαφικής συνοχής των νησιών, σε συνάφεια με την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο. Η βασική προτεραιότητα στις θαλάσσιες μεταφορές είναι η αναδιάρθρωση του συστήματος μεταφορών προς τα νησιά με έμφαση στη διασύνδεση μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα, θέτοντας σε λειτουργία ένα δίκτυο θαλάσσιων συγκοινωνιών δημόσιας υπηρεσίας με σκοπό την εξασφάλιση σταθερών, διαρκών και αξιόπιστων συνδέσεων για τις άγονες γραμμές σε συνδυασμό με το σύνολο των νησιωτικών περιοχών. Παράλληλα με την αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών βελτιώνεται η προσβασιμότητά τους. Η Π07 σχετίζεται άμεσα με την επίτευξη των στρατηγικών επιλογών του τομέα Υποδομών και Μεταφορών για την περίοδο 2021-2027 και ειδικότερα με:

* Τη διασφάλιση εδαφικής και κοινωνικής συνοχής

* Την προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις έχουν επιλεγεί βάσει των κριτηρίων διαχωρισμού μεταξύ των Προγραμμάτων και σε συνέργεια με τα ΠΕΠ. Εξυπηρετούν την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα τον πυλώνα (β) Υποστήριξη των δράσεων ανάπτυξης δεξιοτήτων και αποτελεσματικός συντονισμός του σχεδιασμού και δράσεων τοπικής ανάπτυξης για τη βελτίωση της θαλάσσιας και ναυτιλιακής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών «γαλάζιας ανάπτυξης».

Η εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον του προγράμματος Μεταφορές 2021-2027 περιγράφεται στη σελίδα 212 της ΣΜΠΕ. Οι επιπτώσεις προσδιορίζονται σύμφωνα με την επίδραση που θα έχουν οι 8 άξονες προτεραιότητας. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται συγκεντρωτικά η ένταση των επιπτώσεων των οκτώ Προτεραιοτήτων του Τομεακού Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ 2021-2027

α/α	Περιβαλλοντικές Παράμετροι	Προτεραιότητες										
			Π1	Π2	Π3	Π4	Π5	Π6	Π7	Π8	ΣΥΝΟΛ	
1	Βιοποικιλότητα Χλωρίδα Πανίδα	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0-	1-
		Λειτουργία	0	0	0	0	0	0	0	0	1+	0
2	Ατμόσφαιρα	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	3+	3+	2+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	2+
3	Κλίμα Κλιματική Αλλαγή	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	3+	3+	2+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	2+
4	Ακουστικό Περιβάλλον Θόρυβος	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1--	1-	1-	1-	0-	1-
		Λειτουργία	3+	2+	2+	2+	2+	0	1+	1+	1+	2+
5	Υδάτινοι Πόροι	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-1	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	0	0	0	1+	1+	0	1-	1+	1+	1+
6	Έδαφος	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+
7	Τοπίο	Κατασκευή	1-	1-	1-	1-	-1	1-	1-	1-	0	1-
		Λειτουργία	2+	1+	1+	2+	2+	1-	2+	2+	0	2+
8	Πληθυσμός Κοινωνικο οικονομικό περιβάλλον	Κατασκευή	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	0+	0+	2+
		Λειτουργία	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+
9	Ανθρώπινη Υγεία	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+	3+
10	Χρήσεις γης - Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+	2+
11	Πολιτιστική Κληρονομιά	Κατασκευή	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Λειτουργία	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+	1+

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ “ Οι περιβαλλοντικές παράμετροι οι οποίες επιβαρύνονται περισσότερο από τους προτεινόμενους στόχους είναι η βιοποικιλότητα, το έδαφος, το τοπίο, το ακουστικό και το ατμοσφαιρικό περιβάλλον, ωστόσο με την λήψη των κατάλληλων μέτρων οι επιπτώσεις αυτές ελαχιστοποιούνται. Κατά την φάση λειτουργίας, οι επιπτώσεις είναι θετικές ειδικότερα στις παραμέτρους της ατμόσφαιρας και του κλίματος, του τοπίου και του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος καθώς και της ανθρώπινης υγείας. Οι επιπτώσεις κατά την λειτουργία είναι μόνιμες και θα βελτιώνονται με την εφαρμογή μέτρων και του περιβαλλοντικού συστήματος παρακολούθησης.”

Οι προτάσεις για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον περιγράφονται στη σελίδα 316 της ΣΜΠΕ.

Γνωμοδότηση

- Για νέα έργα ή δραστηριότητες θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σε όσα απαιτούνται
- Για τα έργα και τις δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ορίων προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 θα πρέπει να εκπονείται Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σύμφωνα με το Ν. 4014/2011 και τις προδιαγραφές της Υ.Α. 170225/2014 (Α' Κατηγορία) ή της Υ.Α. 52983/1952/2013 (Β' Κατηγορία), η οποία θα εστιάζει στις επιπτώσεις στα είδη και τα ενδιαιτήματα σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής.
- Προτείνεται η ύπαρξη κινήτρων κατά το σχεδιασμό των δράσεων και των έργων για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνικών.
- Κατά το σχεδιασμό των προτεινόμενων δράσεων και κατ' επέκτασιν έργων θα πρέπει να γίνει προσπάθεια βελτίωσης των περιβαλλοντικών παραμέτρων της βιοποικιλότητας, του εδάφους και των υδάτινων πόρων καθώς με τη σύγχρονη πρακτική αποτελούν σημαντικούς πόρους για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Σημειώνεται ότι ο πίνακας των προτεινόμενων δεικτών που αναφέρεται στη ΣΜΠΕ είναι ενδεικτικός, και στη φάση σύνταξης των ΜΠΕ των επιμέρους έργων προς υλοποίηση θα πρέπει να οριστικοποιηθεί ή και να τροποποιηθεί με περαιτέρω εξειδίκευση, ως αποτέλεσμα λεπτομερέστερης μελέτης και ανάλυσης. Οι δείκτες και κυρίως η συχνότητα μέτρησης αυτών που αναφέρονται στη μελέτη μπορούν να θεωρηθούν μόνο ως παράδειγμα και σε καμία περίπτωση δεν κρίνονται επαρκής.

Κατόπιν των ανωτέρω εισηγούμαστε θετικά επί της ΣΜΠΕ του λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επισημάνσεις Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027

*Ε.Δ.: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
Σχεδιασμού*

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

**Σπυρίδων Τιμοθεάτος
Περιβαλλοντολόγος ΠΕ/Α'**